

לאורויי דר"ע לא אמר אלא למי שהשעה דחוקה לו ביותר, אבל צריך אדם לזרז עצמו כנמר וכנשר לכבד שבתות ביותר עכ"ל. ע"כ צריך כל אדם לצמצם בשאר ימים כדי לכבד השבת, ואל יאמר האיך אחסר בפרנסתי, כי אדרבה אם יוסיף יוסיפו לו כל פרנסתו של אדם כתובה לו מר"ה לר"ה, חוץ מהוצאות שבת ויו"ט והוצאות בניו לת"ת, אם מוסיף מוסיפין לו, ואמר נמי בהוצאות שבת ויו"ט, אומר הקב"ה בני לוו עלי ואני פורע, מכיון שכן הוא אל ידאג כי נאמן הוא בעל חובו לפרוע לו חובו. ע"כ דברי הטור.

בעזה"י אני כותב, ואיני רואה הקב"ה לי אור. רבנו בעל הטורים למד תורה מתוך עניות נוראה שאפי' כסא דהרסנא לצורך שבת לא היתה לו, וזכה רבינו הטור שהוראותיו ופסקיו בכל ד' חלקי השו"ע כולם הוראות אמת, שכל גדולי ההוראה והפוסקים הולכים לאורם וכל בית ישראל נשענים עליהם זו תורה וזו שכרה. כשבעל הטורים שאל את אביו רבנו הרא"ש ז"ל את שאלתו, ואביו הרא"ש ז"ל גם נשאר בספק. לכא' משמע שלרא"ש עצמו הי' לצורכי שבת, דאל"כ הי' לרא"ש להשיב, בני, גם אני באותה השאלה ואין לי תשובה ע"ז, משמע שהי' לרא"ש על צרכי שבת, א"כ מדוע לא נתן לבנו לפחות על כסא דהרסנא, ואפשר שגם לקחת מאביו זה בכלל אל תצטרך לבריות ולכן לא הזדקק לאביו. ואביא עוד עובדא על עניותם המשועת של רבותינו הגאונים הקדושים זצוק"ל, אבות ועמודי ההוראה שכל בית ישראל נשענים על הוראותיהם ופסקיהם. המגן אברהם על שו"ע או"ח אמר מרן החזו"א זצוק"ל שנחשב למפרש הטוב ביותר על השו"ע. והנה הספר מג"א נכתב בקצור מאד. ושמעתי בטעמו מכמה מקומות, שהי' עני מרוד הי' מלמד דרדקי, וכנראה בדירה שבה לימד את הילדים לא הי' לו נייר לכתוב את פירושו על השו"ע, וכתבו על הקיר בקצור נמרץ, וזכה משמים שהעתיקו את כל התורה שלמד בדחק, ועלי' אמר מרן זצוק"ל שהיא התורה

והפי' הכי מובחר, ופוסקים להלכה כמ"א. מש"כ שהמ"א הי' עני מרוד אכתוב עוד מעניותו. בעירו קאליש שם הי' מלמד, בא לשבות פעם הגאון הט"ז זצ"ל שהי' גדול הדור. הגאון הט"ז דרש בשבת בביהמ"ד, והנה למ"א ואשתו הי' רק זוג נעלים אחד, ובתורנות הלכו בזוג זה בשבת לביהכ"נ, פעם המ"א, ושבת אחת אשתו, ושבת זו הי' שבתה של אשתו ללכת עם הנעלים לביהכ"נ, ולא הסכימה לותר ונשאר בבית ולא שמע את הדרשה, כלילה שמע מלומדי העיר את הדרשה, למחרת ביום א' כשהט"ז עזב את העיר על הכרכרה רץ אחריו המ"א ואמר לו את השגותיו, כשראה הגאון הט"ז את השגותיו המצוינות, העלהו למרכבתו נסע אתו ושאלו היכן הי' אתמול בדרשה והוא ספר לו את הכל, הצטער הט"ז מאד על עניותם של הת"ח, ושאלו מה מעשהו, וענהו שהוא מלמד, ומינהו הט"ז לרב בקאליש (הט"ז הי' גדול הדור והיתה לו סמכות למנות).

ונראה לכא' דעיקר גדולתו וצמיחתו בתורה של בעל המ"א זצ"ל הי' כשהי' מלמד דרדקי, ונראה דאז חיבר את פירושו על האו"ח באותם ימי עניו המרובים, שהי' לו רק זוג נעלים אחד והתורה שלמד אז וכתבה על קירות ביתו, מחוסר נייר, היא שהכריזה עליו.